

## ГАЛИЦЬКА ТРАГЕДІЯ ІГОРЕВИЧІВ

*На основі дослідження широкого кола головно наративних джерел показано причини, внаслідок яких у деяких списках Галицько-Волинського літопису з'явився неіснуючий князь Ростислав Ігоревич. Встановлено, що у вересні 1211 р. галичани стратили Романа Ігоревича з братом Святославом, його дружиною Ярославою і двома їхніми дітьми.*

**Ключові слова:** Галич, Ігоревичі, літопис.

Після загибелі 19 червня 1205 р. князя Романа Мстиславовича розпочалася тривала боротьба між різними претендентами на його спадщину. Кілька спроб утвердитися на цих землях здійснили сини Ігоря Святославовича і невідомої на ім'я дочки Ярослава Володимировича *Осмомисла*<sup>1</sup>. Останній раз вони прибули на галицькі землі навесні 1211 р., змігши вигнати звідти угорців. Старший із братів — Володимир сів тоді в Галичі, своєму синові Ізяславові дав Теробовлю, Святослав натомість, зайняв Перемишль, а Роман — Звенигород.

Однією з найважливіших проблем, якщо не основною, Ігоревичі вважали могутнє і непокірне місцеве боярство. У першій половині літа

---

<sup>1</sup> Серед дослідників «*Слова о полку Ігоревім*» домінує твердження, що дочка Ярослава Володимировича *Осмомисла* мала ім'я Євфросинія (Лихачев Д. С. «Слово о полку Ігореве». Историко-литературный очерк / Д. Лихачев. — М., 1976. — С. 161; Рыбаков Б. А. «Слово о полку Ігореве» и его современники / Б. Рыбаков. — М., 1972. — С. 299; Махновець Л. Є. Про автора «Слова о полку Ігоревім» / Л. Махновець. — К., 1989. — С. 74, 133). Проте в літописах воно відсутнє, а вперше згадується в «*Родословнику*» Катерини II (Сочинения императрицы Екатерины на основании подлинных рукописей и с объяснительными примечаниями акад. А. Н. Пыпина) / Катерина II. — СПб., 1901. — Т. 10. — С. 78, 88), втім джерельна вартість використаних у ньому матеріалів досить непевна.

1211 р. вони організували масове винищення еліт, з яких вбили приблизно півтисячі, зокрема Юрія Вітановича та Іллю Щепановича<sup>2</sup>. Серед тих, хто врятувався, був Володислав Кормильчич, Судислав і Філіпп, які попрямували в Угорщину. Вони змогли домовитися із королем Андрієм II, щоб той послав проти Ігоревичів військо та малолітнього князя Данила Романовича, якого планували посадити на галицькому столі.

Святослава Ігоревича перемишляни видали угорцям без боротьби. Однак звенигородці завзято оборонялися. Місцевий князь Роман, побачивши, що сили нерівні, вирушив на пошуки допомоги серед руських князів, проте його схопила на мості в місті Шумську. Володимир Ігоревич не наважився вступити в бій з угорським військом і загонами руських князів, які прийшли на допомогу Данилові, тому зі своєю сім'єю втік з Галича. Полонених Ігоревичів угорці планували відвезти до короля, але галичани викупили їх.

Серед науковців здавна триває дискусія щодо кількості повішених у вересні 1211 р. Ігоревичів, адже літописи називають різні цифри. Одні дослідники вважають, що бояри стратили двох князів<sup>3</sup>, інші —

---

<sup>2</sup> Ипатьевская летопись // Полное собрание русских летописей (далі — ПСРЛ). — М., 1998. — Т. 2. — Стб. 723–724. Відзначмо, що у *Хлебниковському, Погодінському, Ермолаївському і Марка Бундура (Яроцькому)* немає звістки про чисельність убитих бояр (Староруські київські і галицько-волинські літописи: Острозький список (Хлебниковський) і список Четвертинського (Погодінський) // Гарвардська бібліотека давнього українського письменства. Корпус текстів. — Гарвард, 1990. — Т. 8. — С. 310, 658; Приложение. Разнотечения из Ермолаевского списка // ПСРЛ. — М., 1998. — Т. 2. — С. 59; Библиотека Российской Академии наук. Отдел рукописей: 21.3.14. — Арк. 178 (далі — БАН). Висловлюю вдячність др. габ. Даріушу Домбровському за надані фотографії фрагментів списку Марка Бундура, які використані у цій статті.

<sup>3</sup> Див. напр.: Грицак П. Галицько-Волинська держава / П. Грицак. — Нью-Йорк, 1958. — С. 65; Гуцин О. Б. Вступ чернігівських Ольговичів в боротьбу за галицько-волинську спадщину: трагедія Ігоревичів / О. Гуцин // Галицько-Волинська держава: передумови виникнення, історія, культура, традиції. — Львів, 1993. — С. 97; Майоров А. В. Галицко-Волынская Русь. Очерки социально-политических отношений в домонгольский период. Князь, бояре и городская община / А. Майоров. — СПб., 2001. — С. 407; Волощук М. М. Обстоятельства казни в 1210 г. Игоревичей Черниговских: актуальные вопросы реконструкции русско-венгерских отношений начала XIII в. / М. Волощук // *Studia Slavica et Balcanica Petropolitana*. — СПб., 2007. — № 1/2. — С. 109.

трех<sup>4</sup>. Основні суперечки ведуться довкола історичності особи Ростислава Ігоревича. Деколи доходило і до курйозів. Так, радянський історик В. Пашуто спершу вважав, що повісили тільки двох князів<sup>5</sup>, проте в іншому місці своєї відомої монографії занотував участь Ростислава разом із братами в Чернігівському князівському з'їзді 1206 р.<sup>6</sup> Літописи повідомляють, що на ньому був присутній «Володимиръ Игоревич съ своею братьею»<sup>7</sup>, не уточнюючи, хто ще саме з його братів перебував на з'їзді.

Серед науковців домінує твердження, що *Галицько-Волинський літопис* повідомляє про те, що галичани стратили трех Ігоревичів — Романа, Святослава й Ростислава. Проте в різних його списках відомі дві версії щодо кількості повішених. В *Іпатіївському списку* спочатку читалося: «[...]ятым же бывшим княземъ Роману, Святославоу Ростиславичи»<sup>8</sup>, але згодом в останньому слові наприкінці літери «ичи» вишкрябали і замість них написали тільки графему «у». Тобто спочатку читалося, що схопили двох князів — Романа і Святослава Ростиславовичів, але згодом, після редакторської правки, — вже трех — Романа, Святослава і Ростислава.

У списках *Хлебниковської редакції* — *Хлебниковському* і *Погодінському* читаємо: «Роману, Ростиславоу, Святославоу»<sup>9</sup>, тобто тут перелічені три князі, але другий і третій порівняно з *Іпатіївським* помінялися місцями. Проте у списках *Єрмолаївської редакції* — *Єрмолаївському* і *Марка Бундура (Яроцькому)* йдеться

---

<sup>4</sup> Див. наприклад.: Соловьев А. В. Восемь заметок к «Слову о полку Игореве» / А. Соловьев // Труды Отдела древнерусской литературы. — М.; Л., 1964. — Т. 20. — С. 381; Галицько-Волинський літопис. Дослідження. Текст. Коментарі / [за ред. М. Ф. Котляра]. — К., 2002. — С. 16, 178; Стависький В. І. Київ і київське літописання в XIII столітті / В. Стависький. — К., 2005. — С. 28. Войтович Л. В. Галицько-волинські етюди / Л. Войтович. — Біла Церква, 2011. — С. 238.

<sup>5</sup> Пашуто В. Т. Очерки по истории Галицко-Волынской Руси / В. Пашуто. — М., 1950. — С. 198.

<sup>6</sup> Там же. — С. 218.

<sup>7</sup> Московский летописный свод конца XV века // ПСРЛ. — М., 2004. — Т. 25. — С. 104; Летопись по Воскресенскому списку // ПСРЛ. — М., 2001. — Т. 7. — С. 112.

<sup>8</sup> ПСРЛ. — Т. 2. — Стб. 727.

<sup>9</sup> Староруські київські і галицько-волинські літописи ... — С. 312, 659.

лише про двох володарів: «Роману Ростиславичю\* и Святославу»<sup>10</sup>, отже тут фігурують Роман Ростиславович і Святослав.

Очевидно, в одному зі списків-попередників *Іпатіївського* слово «Ростиславич» стояло після імені «Роман», і лише згодом один із переписувачів або редакторів подумав, що воно не на своєму місці, тому переставив його після слова «Святослава», виправивши на «Ростиславичів». У такому вигляді ці слова переписали в *Іпатіївський список*. Через певний час один з його читачів зрозумів, що тут перелічують страчених Ігоровичів, тому вирішив виправити помилково написане, на його думку, слово «Ростиславичі» на правильне «Ростислав». Так із двох князів — Романа Ростиславовича і Святослава внаслідок редагування тексту в *Іпатіївському списку* зробили трьох: Романа, Святослава і Ростислава.

В одному зі списків — своєрідному генетичному попереднику *Хлебниковського* переписувач (або редактор), уважно читаючи літописний текст, подумав, що хтось помилково написав замість «Ростислав» «Ростиславич», зробивши з двох князів одного — Романа Ростиславовича, тому виправив «Ростиславича» на «Ростислава». Через таке редагування у *Хлебниковському* і *Погодінському списках* князів перелічено в іншій послідовності, ніж в *Іпатіївському*: «Роман, Ростислав і Святослав». Відзначмо, що в Густинському літописі і «*Хроніці з літописів стародавніх*» Ф. Софоновича, які користувалися списками *Хлебниковської редакції*, цих трьох князів перелічено в такій самій послідовності<sup>11</sup>. Проте у списках *Єрмолаївської редакції* — *Єрмолаївському* і *Марка Бундура (Яроцькому)* читаємо, що галичани схопили «Романа Ростиславича і Святослава». Мабуть, тільки в них цей уривок *Галицько-Волинського літопису* не зазнав редагування і так читався у манускрипті, з якого виводять свій родовід усі сучасні списки.

Постає логічне запитання: як і коли вкралася така прикра помилка в текст *Галицько-Волинського літопису*? Немає сумніву, що в його

---

\* «Ростиславичю» у списку *Марка Бундура (Яроцького)*.

<sup>10</sup> Приложение. Разночтения ... // ПСРЛ. — Т. 2. — С. 60; БАН, 21.3.14. — Арк. 178.

<sup>11</sup> Густинская летопись // ПСРЛ. — СПб, 2003. — Т. 40. — С. 112; Густинський літопис / [упор. О. Толочко] // Гарвардська бібліотека давнього українського письменства. Корпус текстів. — Гарвард, 2013. — Т. 11. — С. 281; Софонович Ф. Хроніка з літописів стародавніх / Ф. Софонович. — К., 1992. — С. 130.

архетипі, укладеному наприкінці XIII ст., читалося, що галичани стратили тільки двох князів — Романа і Святослава Ігоревичів. Мабуть, до такої неточності спричинився дефективний стан манускрипту, з якого виводять свій родовід всі списки, що дійшли до наших днів. Мабуть, і інші фрагменти літопису переписувачі не змогли завжди правильно відчитати. На таку думку, зокрема, наводять численні кількарядкові пропуски в *Іпатіївському рукописі*<sup>12</sup>, який (через один-два проміжні списки) відтворює текст цього манускрипту. Найімовірніше, у ньому було пропущено слово «Ігоревичів» і згодом написано над рядком, але або нерозбірливо, або через пошкодження воно важко відчитувалося. Переписувач неправильно його зрозумів («Ростиславич» замість «Ігоревичі») і механічно поставив між Романом і Святославом.

Найдавнішим списком *Іпатіївського літопису* є *Іпатіївський*, створення якого дослідники датують у межах перших трьох десятиліть XV ст. М. Лихачов на основі вивчення почерків і філіграней вважав, що його переписано близько 1425 р.<sup>13</sup> Цю думку підтримав О. Шахматов<sup>14</sup>. Проте Д. Лихачов відніс його копіювання до початку XV ст.<sup>15</sup>, а Б. Клосс — до кінця 10-х — початку 20-х років XV ст.<sup>16</sup> *Хлебниковський список* «молодший» на понад 100 років. Якщо О. Шахматов датував його створення в межах XVI ст.<sup>17</sup>, то Б. Клосс звузив час переписування до кінця 50-х — початку 60-х років XVI ст.<sup>18</sup>.

Виходячи з датування *Іпатіївського рукопису*, можна припустити, що між ним і манускриптом, з якого виводять родовід усі сучасні, були щонайменше один-два (якщо не більше) списки. Найімовірніше, в останній чверті XIV ст. цей манускрипт мав досить багато дефектів. Були загублені

---

<sup>12</sup> Див.: Шахматов А. А. Предисловие / А. Шахматов // ПСРЛ. — Т. 2. — С. VII—VIII.

<sup>13</sup> Лихачев Н. П. Бумага и древнейшие бумажные мельницы в Московском государстве / Н. Лихачев. — СПб, 1891. — С. 52—53.

<sup>14</sup> Шахматов А. Предисловие... — С. VI. Відзначимо, що О. Шахматов також висловлював іншу думку щодо часу створення списку, датуючи його серединою XV ст. (Шахматов А. А. Повесть временных лет / А. Шахматов. — Пг., 1916. — Т. 1. — С. LIII).

<sup>15</sup> Повесть временных лет. — СПб, 1999. — С. 365.

<sup>16</sup> Клосс Б. М. Предисловие к изданию 1998 г. / Б. Клосс // ПСРЛ... — Т. 2. — С. F.

<sup>17</sup> Шахматов А. А. Предисловие... — С. VIII.

<sup>18</sup> Клосс Б. М. Предисловие к изданию 1998 г. ... — С. G.

деякі аркуші, а на окремих фрагментах сторінок текст виявився втраченим або нечитабельним. Тоді з цього рукопису зробили список, який ліг в основу всіх наступних. Вищезгаданий манускрипт зазнав багато пошкоджень, мабуть, не через свою старість, а внаслідок бурхливих подій середини XIV ст., які пережили галицько-волинські землі.

Як було сказано вище, в *Іпатіївському списку* спочатку читалося, що стратили Романа і Святослава Ростиславовичів, але згодом відбулося виправлення «Ростиславичі» на «Ростислав». Видавці не датували це редагування, але найімовірніше воно сталося не пізніше XVI ст. Також в одному зі списків попередників *Хлебниковського* хтось виправив у XV ст. або в першій половині XVI ст. одного князя «Романа Ростиславича» на двох — «Романа» і «Ростислава». Отже, у XV—XVI ст. у списках *Іпатіївської* і *Хлебниковської редакцій* під пером переписувачів і редакторів постав міфічний князь Ростислав, а Роман Ігоревич став Ростиславовичем найімовірніше в другій половині XIV ст.

У *Новгородському першому літописі старшого ізводу* під помилковою датою 1214 р. наведено слова князя Всеволода *Чермного*, який каже, що «брата моя есте 2 князя повесили вы въ Галици, яко злодѣя»<sup>19</sup>. Цю звістку запозичили й інші новгородські літописи<sup>20</sup>. Проте Всеволод *Чермний* не доводився рідним братом страченим Ігоревичам. Він був сином Святослава Всеволодовича († 1194), внуком Всеволода Ольговича († 1146) і правнуком Олега Святославича († 1115). Роман і Святослав були синами Ігоря Святославовича († 1202), внуками Святослава Ольговича († 1164) і правнуками Олега Святославовича. Отже, Всеволод Святославович *Чермний* і Роман та Святослав Ігоревичі були троюрідними братами, правнуками Олега Святославовича.

У деяких літописах збереглися фрагменти *Київського літопису* кінця 30-х років XIII ст. Найповніше вони відображені в *Московському великокнязівському літописному зводі 1479 р.* (відомий за одним *Ермітажним списком*, датованим 50—60-ми роками XVIII ст.) і

---

<sup>19</sup> Новгородская первая летопись старшего и младшего изводов // ПСРЛ. — М., 2000. — Т. 3. — С. 53.

<sup>20</sup> Там же. — С. 251; Новгородская четвертая летопись // ПСРЛ. — М., 2000. — Т. 4. — Ч. 1. — С. 184; Софийская первая летопись старшего извода // ПСРЛ. — М., 2000. — Т. 6. — Вып. 1. — Стб. 263; Новгородская летопись по списку П. П. Дубровского // ПСРЛ. — М., 2004. — Т. 43. — С. 79.

*Московському великокнязівському зводі кінця XV ст.* (виданий за єдиним *Уварівським списком*, переписаним у перших двох десятиліттях XVI ст.), а також у низці інших літописів, зокрема в *Єрмолинському* та *Воскресенському*. Дослідники вважають, що звістку про страту Ігоревичів запозичено в них із *Київського літопису* кінця 30-х років XIII ст.<sup>21</sup> У ньому було сказано, що галичани «изъймаша князи своѣ Игоревичи З, Романа съ братома, и бивше ихъ повѣша ихъ»<sup>22</sup>. Із наведеної цитати виходить, що в Галичі повісили трьох князів Ігоревичів — Романа з двома братами.

Відзначмо, що попередня звістка, яка стосувалася Галича в *Київському літописі* кінця 30-х років XIII ст., датована осінню 1210 р., нотує нетривале князювання в місті Ростислава Рюриковича<sup>23</sup>. Може скластися враження, що літописець не знав про бурхливі події, які тут відбувалися наступного року. Проте, ймовірніше, він володів неповною і суперечливою інформацією. Мабуть, у вищевказаному літописі кілька років не вели щорічні записи або через зміну особи літописця, або з інших причин. Тому автор не був впевнений, хто у вересні 1211 р. князував у Галичі, тому подумав, що, як і рік тому, Роман Ігоревич, хоча, як добре відомо — Володимир Ігоревич. Через недостатню поінформованість літописець вирішив зупинитися тільки на найрезонанснійшій події, яка сталася впродовж цього року — страті Ігоревичів. Але й тут він допустився помилки, написавши, що галичани стратили трьох, а не двох Ігоревичів, мабуть, теж через слабку обізнаність про цю подію.

Повніший текст наведеної звістки *Київського літопису* кінця 30-х років XIII ст., на нашу думку, пропонує *Никонівський літопис*: «Того же лѣта Галичане возненавидеша своего господина князя Романа Игоревича и братии его, и начята о немъ зло мыслити, како бы его уморити, и хотѣша зеліемъ уморити, и не случися имъ, и хотѣша инако ловъ на него поставити, и тако не случися имъ [...] и изимаша князи своа три Игоревичи, князя Романа Игоревича и братью его, и много биша ихъ, и по улицамъ водяще биша ихъ, и повѣшаша ихъ всѣхъ, и з женами

---

<sup>21</sup> Лимонов Ю. А. *Летописание Владимиро-Суздальской Руси* / Ю. Лимонов. — Л., 1967. — С. 111; Толочко П. П. *Давньоруські літописи і літописці X—XIII ст.* / П. Толочко. — К., 2005. — С. 203.

<sup>22</sup> ПСРЛ. — Т. 25. — С. 108; *Ермолинская летопись* // ПСРЛ. — СПб., 1910. — Т. 23. — С. 63; ПСРЛ. — Т. 7. — С. 117.

<sup>23</sup> ПСРЛ. — Т. 25. — С. 108.

и з дѣтми ихъ»<sup>24</sup>. Дослідники вважають, що в *Никонівському літописі* відобразилася повніша редакція *Південноруського літописного зводу*. Б. Рыбаков датував його використання 1137–1170 роками<sup>25</sup>. Б. Клосс думав, що це відбувалося від кінця XI до початку XIII ст.<sup>26</sup> На нашу думку, фрагменти *Київського літопису* кінця 30-х років XII ст. у *Никонівському* простежуються до того часу, коли монголо-татари здобули Київ.

Дещо іншу версію перебігу цих подій подає В. Татищев: «Пришедшим же угром близ Галича без вести, тогда галичане поимаше князя Романа и Володимира, биша и ругаху их со женами и детьми, но последи повесиша пред градом»<sup>27</sup>. У процитованому уривку дивує твердження, що було страчено Володимира Ігоревича, адже, як відомо з *Галицько-Волинського літопису*, він та його рідні змогли втекти з Галича<sup>28</sup>. Розв'язати проблему дозволяє уважне прочитання фрагментів «*Історії Російської*», в яких описується перебування Ігоревичів на землях Галицько-Волинського князівства після смерті Романа Мстиславича. В. Татищев пише тільки про двох із них – Володимира і Романа. Він не знав, що разом із братами тут перебував також Святослав. Тому російський історик вирішив, що галичани стратили саме їх. Відзначмо, що автор, описуючи події, спирався на *Никонівський літопис*<sup>29</sup>. Із нього він запозичив інформацію, що Володимир Ігоревич, вигнавши з Володимира-Волинського Романовичів, посадив у ньому «брата свого Романа Ігоревича»<sup>30</sup>. В інших літописах, де наведено цей уривок, сказано, що старший Ігоревич «выгна Романовича Данила из Володимира и посади в немъ брата своего»<sup>31</sup>, і не названо імені його.

<sup>24</sup> Летописный сборник, именуемый Патриаршею или Никоновскою летописью // ПСРЛ. – СПб., 1885. – Т. 10. – С. 63.

<sup>25</sup> Рыбаков Б. А. Русские летописцы и автор «Слова о полку Игореве» / Б. Рыбаков. – М., 1972. – С. 272–274.

<sup>26</sup> Клосс Б. М. Никоновский свод и русские летописи XVI–XVII веков / Б. Клосс. – М., 1980. – С. 185.

<sup>27</sup> Татищев В. Н. История Российская / В. Татищев. – М.; Л., 1964. – Т. 4. – С. 342.

<sup>28</sup> ПСРЛ. – Т. 2. – Стб. 726; Староруські київські і галицько-волинські літописи... – С. 311, 659.

<sup>29</sup> Пештич С. Л. Русская историография XVIII века / С. Пештич. – Л., 1961. – Ч. 1. – С. 235–236.

<sup>30</sup> Татищев В. Н. Указ. соч. – С. 333; ПСРЛ. – Т. 10. – С. 52.

<sup>31</sup> ПСРЛ. – Т. 25. – С. 105; Див. також: ПСРЛ. – Т. 23. – С. 61; Т. 7. – С. 113.



Сумнівними видаються й інші, які наводить В. Татищев, факти в сюжеті про страту Ігоревичів, відсутні в *Никонівському літописі*.

Імператриця Катерина II у своїх «*Записках*» назвала імена шістьох синів Ігоря Святославовича<sup>32</sup>, але серед них немає Ростислава Ігоревича. Спираючись на «*Історію Російську*» В. Татищева, вона також вважала, що галичани стратили Романа і Володимира. Із чотирьох інших Ігоревичів науковцям нічого не відомо тільки про Гліба. До синів Ігоря Святославовича Катерина II помилково зарахувала Ізяслава, який насправді був його внуком, але сином Володимира Ігоревича. Він кілька місяців 1211 р. обіймав теребовлянський престол, брав участь у вересні 1211 р. в битві під Звенигородом і, мабуть, загинув на р. Калці 1223 р.<sup>33</sup> Інші два Ігоревичі — Олег і Святослав добре відомі дослідникам.

Польські латиномовні писемні джерела називають іншу кількість страчених князів — п'ять. *Каталог краківських єпископів* (редакція V домініканська) містить недатоване повідомлення, що сандомирський каштелян Сулислав (Судислав Бернатович *Галицько-Волинського літопису*), якого послав польський князь Лешко, полонив руського князя Святослава разом із чотирма князями, яких згодом повісили<sup>34</sup>. Подібну інформацію, але датовану 1206 р., знаходимо в хроніці Я. Длугоша<sup>35</sup>. Проте у статті під 1211 р. названі імена князів, яких узяв у полон сандомирський каштелян Сулислав — Святослав Мстиславович, Георгій, Ярослав, Володимир і Костянтин, однак, князь Лешко їх відпустив<sup>36</sup>. Більшість дослідників вважає, що в цих двох фрагментах ідеться про страчених у вересні 1211 р. в Галичі Ігоревичів, але науковців насторожує їхня кількість.

Найімовірніше, у цих звістках занотовані не тільки повішені князі, а й їхні жінки і діти, як подано у *Никонівському літописі*. Писемні джерела

<sup>32</sup> Сочинения императрицы Екатерины II. — С. 88.

<sup>33</sup> ПСРЛ. — Т. 25. — С. 121.

<sup>34</sup> Katalog biskupów krakowskich (redakcja V dominikańska) // Monumenta Poloniae historica (далі — MPH). Nova series. — Warszawa, 1974. — Т. 10. — Cz. 2. — S. 90.

<sup>35</sup> Długosz J. Annales seu cronicae incliti Regni Poloniae / J. Długosz. — Varsoviae, 1973. — Lib. VI. — P. 119–120; Щавелева Н. И. Древняя Русь в «Польской истории» Яна Длугоша (книги I–VI): Текст, перевод, комментарии / Н. Щавелева. — М., 2004. — С. 197–198, 357.

<sup>36</sup> Długosz J. Op. cit. — P. 212–213; Щавелева Н. И. Указ. соч. — С. 204–205, 358.

нічого не повідомляють про дружину або сім'ю Романа Ігоревича. Натомість його брат Святослав був одружений з Ярославом Рюриківною<sup>37</sup>. Відома тільки одна їхня дочка — Агафія, яка незадовго до батькової страти вийшла заміж за мазовецького князя Конрада<sup>38</sup>. На нашу думку, у Святослава і Ярослава народилося щонайменше ще дві дитини. Найімовірніше у вересні 1211 р. галичани стратили двох їхніх синів, мабуть, підліткового віку.

Однією з найтрагічніших сторінок боротьби за спадщину Романа Мстиславовича безумовно була розправа галицьких еліт із полоненими Ігоревичами. У вересні 1211 р. було страчено князя Романа Ігоревича з братом Святославом, його дружиною Ярославом і двома їхніми дітьми. Князя Ростислава Ігоревича ніколи не існувало, він з'явився у списках *Іпатіївської* і *Хлебниківської редакцій Галицько-Волинського літопису* під перами редакторів і переписувачів XV—XVI ст.

*Yaroslav Knysh (Lviv, Ukraine)*  
**Halych tragedy of the Ihor dynasty**

*Basing on the study of a wide range of mainly narrative sources, the reasons of appearance of the non-existent Prince Rostyslav Ihorevych in some copies of Halych-Volhynian Chronicle are examined. It is ascertained that Roman Ihorevych together with his brother Sviatoslav, the wife of the latter Yaroslava, and their two children were executed by the citizens of Halych in September 1211.*

**Keywords:** *Halych, Ihor dynasty, chronicle.*

---

<sup>37</sup>ПСРЛ. — Т. 2. — Стб. 659; Dąbrowski D. Genealogia Mściśławowiczów. Pierwsze pokolenia (do początku XIV wieku) / D. Dąbrowski. — Kraków, 2008. — S. 468–470.

<sup>38</sup>Jasiński K. Rodowód Piastów małopolskich i kujawskich / K. Jasiński. — Poznań ; Wrocław, 2001. — S. 33–38.